

Inspectieresultaten smaakjesverbod en illegale handel: juli 2024 – juli 2025

September 2025

Sinds 1 januari 2024 geldt in Nederland een verbod op de verkoop van vapes met een smaakje anders dan tabak. De NVWA houdt toezicht op de naleving van dit zogenaamde smaakjesverbod¹. De NVWA voert inspecties uit bij verschillende soorten aanbieders: winkeliers, importeurs, online verkopers en onofficiële verkoopkanalen zoals dealers op straat en festivals. Hierbij wordt de samenwerking opgezocht met de politie, gemeentes en de douane. Dit rapport beschrijft hoe het toezicht op het verbod is verlopen tussen juli 2024 en juli 2025. Sinds de nieuwe bevoegdheid tot inbeslagname (vanaf 1 januari 2025) zijn 234.979 smaakjesvapes en 70.858 smaakaccessoires (en ook 49.009 doosjes nicotinezakjes) in beslag genomen en vernietigd.

Een beschrijving van het toezicht in de eerste helft van 2024 is te vinden op de website van de NVWA².

In het kort

Alleen vapes zonder smaak of met een tabakssmaak mogen nog worden verkocht. Het verbod op zoete smaken is bedoeld om mensen - vooral jongeren - te beschermen tegen de verslavende en schadelijke effecten van vaperen. Het is belangrijk om te voorkomen dat zij beginnen met vaperen en een nicotineverslaving ontwikkelen.

Veel vapes met verboden zoete smaken worden onder de toonbank of via onofficiële verkoopkanalen (online) aangeboden en verkocht. De NVWA controleert hierop en treedt op bij overtredingen. Sinds 1 januari 2025 neemt de NVWA de verboden vapes ook in beslag en laat deze vernietigen. De kosten voor de inbeslagname en vernietiging worden verhaald op de ondernemer.

Sommige aanbieders proberen het smaakjesverbod te omzeilen door producten te verkopen waarmee een consument zelf smaak aan een vape of e-liquid (de vloeistof in een vape) kan toevoegen. Het smaakjesverbod geldt echter ook voor accessoires zoals aroma's, smaakballetjes en losse mondstukken met een smaak.

Ook vapes die als tabakssmaak op de markt worden gebracht, vallen onder het NVWA toezicht. Daarbij onderzoekt de NVWA of er geen andere smaakstoffen aan de tabaksvape zijn toegevoegd.

Veel van de inspecties worden uitgevoerd op basis van meldingen van burgers. Deze meldingen zijn belangrijk omdat zo gericht kan worden gecontroleerd op plaatsen waar nog verboden vapes worden verkocht.

Als bij een inspectie een overtreding wordt geconstateerd en vapes in de handel zijn gebracht, wordt er een boete per verboden merkvariant gegeven, met een maximaal aantal van 5 merkvarianten. De boetebedragen variëren van €450 tot €2.250 bij een eerste overtreding en worden bij herhaalde overtreding verhoogd tot maximaal €4.500 – €22.500. Sinds 1 januari 2025 heeft de NVWA de mogelijkheid om verboden producten in beslag te nemen en te laten vernietigen. De kosten voor de vernietiging worden verhaald op de overtreder.

Inspectieresultaten winkeliers

Tijdens een inspectie in een winkel controleert de inspecteur of er smaakjesvapes worden verkocht. De inspecteur mag hiervoor de winkelruimte controleren. Onderzoek naar de administratie kan deel uitmaken van de inspectie. Inspecteurs richten zich erop om de bron van de producten te vinden. Worden er bij een winkelier smaakjesvapes aangetroffen, dan wordt nagegaan bij welke toeleverancier de winkelier deze heeft ingekocht. Vervolgens wordt daar ook gecontroleerd. Het aanpakken van verboden vapes bij de bron is essentieel, omdat daar zo in één keer grote hoeveelheden uit de handel kunnen worden gehaald.

¹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/vapes-en-e-sigaretten/verbod-op-vapes-met-een-smaakje>

² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/roken-en-tabak/inspectieresultaten/2024/smaakjesverbod>

In totaal zijn er 701 inspecties uitgevoerd om het smaakjesverbod bij winkeliers te controleren. In 42% (n = 291) van de inspecties werd een overtreding geconstateerd waartegen is opgetreden met een boete. Tabel 1 geeft per type winkelier inzicht in het aantal inspecties en het aantal een overtredingen van het smaakjesverbod.

Tabel 1. Resultaten inspecties smaakjesverbod bij winkeliers van juli 2024 tot juli 2025

Type onderneming	Aantal inspecties	Aantal inspecties niet akkoord	Percentage (%)
Supermarkten en avondwinkels	212	90	43
Geregistreerde speciaalzaken	184	65	35
Gemakszaken	101	33	33
Belwinkels en souvenirshops	29	14	48
Overige verkooppunten	175	89	51
Totaal	701	291	42

Het bezit van smaakjesvapes is niet verboden. Een inspecteur van de NVWA moet daarom kunnen aantonen dat de producten zijn bedoeld voor de verkoop. In de praktijk kan dit lastig zijn omdat winkeliers vaak niet meewerken of geen informatie willen geven over de herkomst en bestemming van de vapes. Sommige winkeliers zeggen dat de vapes voor eigen gebruik zijn, wat het bewijs lastiger maakt. Andere winkeliers verbergen de smaakjesvapes juist, bijvoorbeeld door ze van onder de toonbank aan te bieden. In zulke gevallen voeren wij zogenaamde aankoop pogingen uit. Bij een aankoop poging probeert een toezichthouder anoniem een smaakjesvape te kopen. Lukt dit, dan kan de inspecteur aantonen dat de winkelier smaakjesvapes verkoopt en daarmee de regels overtreedt. Tussen juli 2024 en juli 2025 zijn er 125 aankoop pogingen gedaan. In 58% van de gevallen (n = 71) kon de inspecteur een smaakjesvape kopen.

Inspectieresultaten online verkoop

Online verkoop van tabak en vapes is verboden. Via sociale media en verkoopplatforms bieden sommige mensen toch verboden producten, zoals smaakjesvapes aan. De NVWA houdt actief toezicht op deze verkoopplatforms en zoekt actief de samenwerking op. Bij verschillende sociale mediakanalen is de NVWA 'trusted flagger'. Dit betekent dat inspecteurs met een speciaal account content kunnen markeren waarbij tabak of vapes worden aangeboden, waarna het sociale mediakanaal deze content met voorrang beoordeelt en eventueel verwijderd.

In totaal zijn 730 advertenties met verboden producten verwijderd van sociale media (n = 619) en verkoopplatforms (n = 111). Bovendien verwijderde een verkoopplatform sinds 1 januari 2025 ook nog eens 1.434 advertenties op basis van onze algemene instructies.

In praktisch alle gevallen is niet te achterhalen wie achter de verwijderde posts zit. In die gevallen wordt dan ook niet verder opgetreden tegen deze anonieme personen. Een beschrijving van het toezicht op de online verkoop in 2024 is te vinden op de website van de NVWA³.

Inspectieresultaten onofficiële verkoopkanalen

In de periode juli 2024 tot en met juni 2025 zijn er enkele heterdaadsituaties waargenomen waarbij het ging om een verkoop van smaakjesvapes door dealers. Deze dealers zijn beboet en de rest van hun smaakjesvapes zijn in beslag genomen. Ook werd bij 12 festivals gecontroleerd waarbij in totaal 5 dealers zijn aangetroffen die smaakjesvapes verkochten. Bovendien werden ook in verschillende loodsen verboden vapes aangetroffen, vaak naar aanleiding van meldingen van de douane. Wanneer kon worden aangetoond dat de producten bestemd waren voor verkoop, werden deze in beslag genomen om te vernietigen.

Deze onofficiële verkoopkanalen kregen ook een boete per verboden smaakvariant die ze verkopen, met een maximaal aantal van 5 smaakvarianten.

³ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/roken-en-tabak/inspectieresultaten/2024/verkoopverboden>

Samenwerking met politie, douane en andere organisaties

Wanneer de politie en douane vermoeden dat er verboden vapes geïmporteerd of verkocht worden, melden ze zich bij de NVWA. In totaal werden 231 meldingen ontvangen van de politie, douane, Koninklijke Marachaussee en gemeenten over smaakjesvapes. Bij de meeste meldingen was onvoldoende bewijs dat er ook smaakjesvapes werden verkocht. In 24 gevallen kon een overtreding worden vastgesteld. Bij 1 melding van de douane werden 20.160 smaakjesvapes in beslag genomen.

Verder is er met de Douane een convenant afgesloten voor het uitwisselen van informatie over verboden vapes.

Inspectieresultaten importeurs

Inspecties bij reguliere importeurs zijn belangrijk omdat vapes zonder zoete smaak via deze bedrijven in de winkels terechtkomen. Er werden 25 merkvarianten met een tabakssmaak bemonsterd om te onderzoeken of er toch smaakstoffen in zouden zitten. Merkvarianten werden gekozen op basis van meldingen van burgers of omdat een inspecteur vermoedde dat er een verboden smaakstof in zat. Bijvoorbeeld omdat de vape naar een bepaalde zoete smaak rook.

In 45% van de merkvarianten (n = 11) werd een verboden stof gevonden. Die smaakstoffen worden gebruikt om zoete, fruitige en frisse smaakprofielen als aardbei of watermeloen te creëren. De betreffende importeurs werd een boete opgelegd. Daarnaast moesten de importeurs de verboden producten terugroepen bij de winkeliers. Op het moment van het onderzoek had de NVWA nog niet de bevoegdheid had om producten zelf in beslag te nemen en te vernietigen. Daarom waren de importeurs verplicht de producten óf naar het buitenland te exporteren, óf te laten vernietigen. Dit hebben ze allemaal gedaan.

Vervolgaanpak

Op basis van risicogerichte inspecties zijn bij ongeveer 4 op de 10 winkeliers nog verboden vapes aangetroffen. Daarnaast bieden onofficiële verkoopkanalen nog verboden producten aan. Hierdoor hebben jongeren nog steeds toegang tot smaakjesvapes.

Om de naleving van het smaakjesverbod te verbeteren, richt de NVWA het toezicht op de plekken waar de grootste risico's zijn en waar het toezicht het meest nodig is. Daarom wordt extra aandacht besteed aan onofficiële verkoopkanalen, verkoop vanuit opslagplaatsen, verkoop uit woonhuizen, straatverkoop, online verkoop (bijvoorbeeld via sociale media) en winkeliers die toch nog smaakjesvapes verkopen.

Handhaving bij deze kanalen is complex, omdat de verkoop van een vape aannemelijk moet worden gemaakt. Enkel het bezit van deze producten is namelijk niet direct verboden volgens de Tabaks- en rookwarenwet.

Daarnaast blijft de NVWA inspecties uitvoeren aan de grens in samenwerking met de Douane. Dit helpt om de toevoer naar winkels en onofficiële verkoopkanalen te blokkeren.

Met dit toezicht draagt de NVWA bij aan de doelstelling van het Nationaal Preventieakkoord⁴ om in 2040 een rookvrije generatie te realiseren. De NVWA zorgt ervoor dat het aanbod van verboden (maar voor de jeugd zeer aantrekkelijke) vapes met zoete smaken wordt teruggedrongen. Maar handhaving alleen is niet voldoende om het gebruik van vapes onder jongeren terug te dringen. Dit blijft een maatschappelijk probleem. Voorlichting aan jongeren en hun ouders is belangrijk, en helpt om onze jeugd te beschermen tegen deze verslavende en schadelijke producten.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord>